

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Михаил Александров Малчев**, Висше училище по агробизнес и развитие на регионите, гр. Пловдив, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

по материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 57 от 26.06.2020г. и в интернет-страницата на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра Гражданско-правни науки към Юридическия факултет, като кандидат участва доц. д-р **Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова** от катедра Гражданско-правни науки към Юридически факултет.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата.

Със заповед № Р33-4706 от 25.09.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“ в ПУ** по област на висше образование - 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право), **обявен за нуждите на катедра Гражданско-правни науки към Юридическия факултет.**

За участие в обявения конкурс е подала документи **единствено д-р Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова, доцент в Юридическия факултет на ПУ.**

Представеният от г-жа Панайотова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- молба до Ректора за допускане до участие в конкурса;
- автобиография по европейски формат;
- диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“ - нотариално заверено копие;
- диплома за образователна и научна степен „доктор“ - нотариално заверено копие;
- списък на научните трудове;
- анотация на материалите, с които кандидатът участва в конкурса, вкл. самооценка на приносите;
- декларация за оригиналност и достоверност;
- други, съгласно молбата до Ректора за допускане за участие в конкурса.

Кандидатът **Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова** е приложила общо

17 научни труда - 16 статии, една от които в съавторство и 1 монография (книга). Приемат се за рецензиране 17-те научни труда, които са извън дисертацията и се отчитат при крайната оценка. Всички научни трудове са издадени в България, един представлява самостоятелно монографично изследване в обем от 416 стр., издадено от издателство „Сиела“, 3 статии са публикувани в сборници от научни конференции в страната, а останалата част от статиите са публикувани в национални специализирани академични списания и в издания с научно-практическа насоченост.

Кандидатът е завършил средното и висшето си образование в гр. Пловдив. Отличник е на Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Успешно защитава дисертация през 2006 г. като докторант към Института за правни науки към БАН, гр. София, с което придобива научна степен „доктор по право“. От 1998 г. започва работа като асистент във факултета, а през 2006 г. е избран за главен асистент. От 2013 г. до настоящия момент заема академичната длъжност „доцент“ в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“, като от 2015 г. е и ръководител катедра „Гражданско-правни науки“ към факултета. Освен това през 2019 г. става член на Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова има успешната кариера на учен и преподавател в катедра по Гражданско-правни науки на Юридическия факултет – ПУ. Тя е следствие от творческата и търсещата ѝ природа, изследователското любопитство, последователност, добросъвестност и трудолюбие. За успешната ѝ кариера допринасят и езиковите ѝ познания (ползва три западни езика и руски език), което разширява хоризонта на научните ѝ търсения.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата.

Доц. д-р Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова е преподавател по Вещно право, Право на интелектуална собственост, Нотариална дейност, кадастър и регистър, като успешно води лекционни и семинарни занятия по тези дисциплини. Отзивите за преподавателската ѝ работа от страна на студентите и колегите са отлични.

Творческата активност на кандидата е много добра. За повече от 6 години след заемане на академичната длъжност „доцент“, тя е публикувала 16 статии и една монография със сериозен обем (416 с.). Заслужава да се отбележи и първата ѝ монография - „Суперфицията по българското вещно право“ (Феня, 2009 г., с. 290).

Предмет на изследванията на доц. д-р Люба Панайотова-Чалъкова са както актуални въпроси на българското вещно право (възникване, развитие и сравнителноправни аспекти на собствеността; влияние на европейската и конституционната съдебна практика върху понятието за собственост и нейната защита; развитие на понятието и класификацията на вещите и др.), така и въпроси, които освен към вещното право имат отношение към други отрасли на гражданското право (специфика на сънаследствените отношения при прилагането на презумпцията по чл. 69 ЗС; обезщетението - гаранция срещу своеволни действия по отношение на правото на собственост; аспекти на договора за арендата в земеделието; вещите и интелектуалната собственост). Следва да се отбележи, че академичните търсения и приноси на Люба Панайотова-Чалъкова в голямата си част са свързани с широко обсъждани от обществото и институциите въпроси на съвременния живот и динамика в законодателството. Тази ѝ активност в полза на обществения интерес, заслужава висока оценка. Плод на научните ѝ търсения е и последното ѝ впечатляващо монографично изследване, посветено на вечно актуалната тема за развитието и перспективите на собствеността.

Доц. д-р Люба Панайотова-Чалъкова е активен участник в национални правни конференции. За периода, предмет на оценка, тя е участвала в значителен брой научни конференции, организирани от ПУ и СУ „Св. Климент Охридски“, като е представяла актуални проблеми на българското вещно право. Специализирала е в правни факултети във Франция и Швейцария, което допринася не само за личното ѝ академично и преподавателско развитие, но е и принос в развитието на българската академична общност.

Научните приноси на доц. д-р Люба Панайотова-Чалъкова са следните:

1. На първо място бих поставил първото по рода си монографично изследване в българската правна книжнина, посветено на развитието и перспективите на собствеността. В книгата се представят историческите и многостранните правни аспекти на собствеността като явление и като вещно право с референции към повече от 80 чужди автори и издания. Самото позоваване и коментиране на толкова богата чуждестранна библиография, е сериозен научен принос на кандидата. Интересно и достъпно е представена историята на собствеността от зараждането ѝ в древния свят и римското частно право, постепенното ѝ развитие през епохите, до съвременната концепция за нея в различните юридически системи. Принос на автора е аргументираното обосноваване на тезата, че при историческото развитие на собствеността се наблюдава тенденцията за създаване на по-широки правни понятия с цел задоволяване на множество различни интереси. Научна ценност е подробното разглеждане на вещите в качеството им на обекти на правото на собственост. В тази насока са отчетени измененията под влиянието на европейското право както по отношение на традиционните класификации на вещите, така и изключително разширение на понятието им в посока на нови обекти. Заслужава подкрепа становището за обособяване на автономно европейско понятие за вещи, което се различава от понятието във вътрешното право на страните от континента. Например развитието на еволюционна съдебна практика по този въпрос от Европейския съд по правата на човека, която цели да отговори на социалните промени в един бързо развиващ се свят. Приносен момент има и анализа на класическите правомощия владение, ползване и разпореждане през призмата на съответната съдебна практика. В тази насока са представени констатации за много общи черти в практиката на Конституционния съд и Европейския съд по правата на човека, когато се произнасят по сходни въпроси за съдържанието и защита на правомощията на собственика. Заслужава подкрепа изследвания критерий на пропорционалността, прилаган в практиката на Конституционния съд и Европейски съд по правата на човека по дела за нарушения на правото на собственост и неговите граници. Верен е изводът, че многостранната визия за собственост се отразява на характера и качеството на нейната защитата. Точно е определена като плуралистична съвременната защита на собствеността, която Европейският съд по правата на човека осигурява чрез своята практика. Не е подмината и темата за явлението в доктрината, което се нарича криза на вещното право в „неговата идентичност, единство и кохерентност“. Това явление е представено като един специфичен постмодернизъм във вещното право, който се противопоставя на монолитичната концепция за съвременната собственост. В книгата успешно е приложен историческия и сравнително-правния анализ за обсъждане на характеристиките на собствеността. Също така сполучливо са представени перспективите за нейното развитие, пречупени през призмата на практиката на конституционните съдилища на европейски държави и тази на Европейския съд по правата на човека. *(№ 1 от списъка с публикации);*
2. Обезщетението като гаранция срещу своеволни действия по отношение на правото на собственост. *(№ II-1 от списъка с публикации);*
3. Изследване на културните ценности с материален и нематериален характер и сравнението им с обектите на интелектуалната собственост. *(№ II-3 и 5 от списъка с публикации);*
4. Развитие на понятието и класификацията на вещите. *(№ II-7, 10, 11 и 14 от списъка с публикации)*
5. Гражданско-правни последици (вещни и наследствени) във връзка с приложението на презумпцията по чл. 69 ЗС към отношения между сънаследници. *(№ II-2 и 9 от списъка с публикации)*
6. Аспекти на договора за арендата в земеделието. *(№ II-8 от списъка с публикации)*

Всички изброени приноси са лично дело на кандидата и представляват умело и убедително доказване на съществени нови страни на съществуващи проблеми. Също така се извеждат и анализират нови, неизследвани проблеми, породени от обществената динамика.

3. Критични забележки и препоръки.

Нямам критични бележки към кандидата, тъй като обсъжданите научни авторски публикации са написани на ясен и разбираем език, но едновременно с това проличава отличен академичен стил. От автора са използвани богат набор от научни методи на изследване, което явно е допринесло за получаването на отговори на всички възникнали в мен въпроси.

Препоръките ми към кандидата са да търси по-активно международна изява чрез участие в международни проекти и научни форуми, предвид много добрите езикови умения и впечатляващо ниво на академичното изразяване.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Люба Георгиева Панайотова - Чалъкова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Тя **е** представила **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС 'доктор по право' и , в които има оригинални научни приноси. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Люба Панайотова-Чалъкова **е несъмнена**. Поради това намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и **да** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет за избор на доц. д-р Люба Панайотова на академичната длъжност „професор“ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

24.10. 2020 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Михаил Малчев